

4.2. Fritidsvirksomhed for børn og unge og almen fritidsundervisning for voksne (kapitel II og III).

Med hensyn til fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne, der omhandles i den gældende lovs kapitel II og III, må bestemmelsen i lov nr. 44 af 9. februar 1970 om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v. tages i betragtning. Bestemmelsen lyder således:

»§ 31. Fritidsnævnet og voksenundervisningsnævnet skal støtte og fremkalde private bestræbelser på at tilrettelægge og gennemføre fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne samt sørge for, at denne virksomhed samordnes på den mest hensigtsmæssige måde. Såfremt der ikke ad privat vej kan tilbydes sådan virksomhed i tilstrækkeligt omfang, skal nævnene gennem fritidskommissionen indstille til kommunalbestyrelsen, at der fremsættes kommunale tilbud i fornødent omfang, eventuelt i samarbejde med andre kommuner.«

Bestemmelsen pålægger således ikke kommunalbestyrelsen en pligt til at iværksætte fritidsundervisning eller fritidsvirksomhed.

For så vidt angår de klubber, der for øjeblikket er godkendt under socialministeriet, kan der i denne forbindelse henvises til lov om børne- og ungdomsforsorg (socialministeriets bekendtgørelse nr. 413 af 28. august 1970), der pålægger de kommunale myndigheder at påse tilstedeværelsen af fornødne social-pædagogiske fritidsforanstaltninger, jfr. bemærkningerne til kapitel II.

Der er heller ikke i den gældende lovs *kapitel II om fritidsvirksomhed for børn og unge* optaget nogen bestemmelse, der pålægger kommunalbestyrelserne pligt til at iværksætte sådan virksomhed, og pligten til at støtte virksomhed af disse arter omfatter kun anvisning af lokaler til vederlagsfri benyttelse eller tilskud til driftsudgifter til egne eller lejede lokaler.

Inden for dette område vil tilskyndelsen gennem tilskud til at iværksætte eller støtte fritidsvirksomheden bortfalde med den ændrede tilskudsordning. Man har derfor overvejet, om det vil være nødvendigt at fastsætte særlige bestemmelser om kommunernes forpligtelser for at erstatte den bortfaldne tilskyndelse gennem lovbestemte tilskud, jfr. nedenfor.

Tilskudsordningen i den gældende lovs *kapitel III om fritidsundervisning for voksne* er opbygget således, at private har krav på tilskud til al fritidsundervisning, der opfylder de i loven opregnede betingelser. Denne tilskudsordning, sammenholdt med den ovenfor citerede bestemmelse i skolesty-

relseslovens § 31, bevirker, at ændringen i formen for statstilskuddet til kommuner (overgang til tilskud efter objektive udgiftskriterier) ikke vil have nogen indflydelse på tilskyndelsen til at iværksætte privat fritidsundervisning for voksne og formentlig kun i begrænset omfang på den kommunalt etablerede virksomhed. Ændringen i tilskudsformen giver således ikke i sig selv anledning til at foreslå ændrede bestemmelser på dette område.

Imidlertid har der fra kommunal side været fremført den betragtning, at de nævnte regler om lovbestemte tilskud, når fastsatte betingelser er opfyldt, har yderst uheldige virkninger på budgetlægningen i kommunerne. Lovforslaget åbner derfor mulighed for, at kommunalbestyrelsen, gennem vedtagelse af generelle retningslinjer for det kommende regnskabsår, kan øve indflydelse på omfanget af udgifterne til fritidsundervisning for voksne. Man kan med denne bestemmelse ikke sikre sig, at budgettet kan holdes, men hvis kommunalbestyrelsen anser udgifterne til den nævnte aktivitet for værende for store, kan kommunalbestyrelsen, gennem ændring i de generelle retningslinjer, sikre, at udgifterne i det næstkommende regnskabsår nedsettes.

Som modstykke hertil vil det imidlertid være nødvendigt at fastsætte visse minimumsforpligtelser for kommunerne. I overensstemmelse med bestemmelsen i skolestyrelseslovens § 31 bør det således fortsat sikres, at den kommunale virksomhed og støtte både til *fritidsvirksomhed for børn og unge* og til *almen fritidsundervisning for voksne* opretholdes i det nuværende omfang og i øvrigt udvides i takt med den almindelige udvikling inden for områderne og de økonomiske muligheder herfor.

Ud over bestemmelsen i skolestyrelseslovens § 31 har man derfor fundet det rigtigst og mest hensigtsmæssigt, at der i fritidsundervisningsloven fastsættes bestemmelser med det nævnte sigte. I overensstemmelse hermed er der i forslaget optaget bestemmelser, hvorefter det påhviler kommunalbestyrelsen at påse, at der sikres henholdsvis børn og unge og befolkningen i almindelighed et alsidigt tilbud om den omhandlede virksomhed og undervisning i et efter kommunens forhold rimeligt omfang, såfremt der ikke ad privat vej fremsættes et sådant tilbud (lovforslagets § 9, stk. 2, og § 14, stk. 2).

I disse bestemmelser er der derimod ikke som for ungdomsskolen og den kompetencegivende undervisning m. v. for voksne indsat en bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om tilbudets indhold og omfang, men